

อยากไป แต่ไม่ได้ไป

เรื่องการโยกย้ายของข้าราชการในเดือนนี้ก็คงจบลงตัวไปแล้ว แต่ก็ยังมีบางท่านที่ไม่ได้อย่างที่คิด เมื่อผลออกมาก็เลยอยากทราบว่าขอไปแล้วไม่ได้ไป เป็นเพราะเหตุใด

เรื่องนี้นายปกติอยู่ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ก. มีหนังสือถึงศึกษาธิการจังหวัด เพื่อขอข้อมูลข่าวสารรวม ๒ รายการคือ ๑) ผลคะแนนประเมินศักยภาพของตัวนายปกติเอง และ ๒) ผลคะแนนประเมินศักยภาพของผู้เข้ารับการคัดเลือกทุกคน กรณีที่นายปกติขอย้ายไปดำรงตำแหน่งนักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด แต่ไม่ได้รับพิจารณาให้ย้าย แต่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมีหนังสือแจ้งอนุญาตให้ตรวจสอบคะแนนเฉพาะของนายปกติได้ ส่วนการขอข้อมูลของผู้อื่นตามข้อ ๒ นั้นได้อ้างมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ว่าต้องมีหนังสือยินยอมมาประกอบการร้องขอตามมาตรา ๒๔ นายปกติจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการฯ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมีหนังสือส่งข้อมูลบุคคลเพื่อการประเมินศักยภาพเพื่อรับย้ายหรือรับโอนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้คณะกรรมการฯ พิจารณา และชี้แจงว่า นายปกติขอย้ายไปดำรงตำแหน่งนักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ (ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล) ซึ่งมีผู้สมัครจำนวน ๓ คน นายปกติได้รับการคัดเลือกในลำดับที่ ๓ ผู้ได้รับการพิจารณาให้ย้ายคือผู้รับการคัดเลือกในลำดับที่ ๑ คือนางเก่ง

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่า สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดได้อนุญาตให้นายปกติเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารในข้อที่ ๑ คะแนนของตัวเองแต่ไม่ให้น่า และปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในข้อที่ ๒ ซึ่งทั้งสองรายการเป็นเอกสารประกอบการประเมินศักยภาพเพื่อรับย้าย รับโอนบุคคลและเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว การเปิดเผยไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพแต่อย่างใด ผู้อุทธรณ์คือนายปกติเป็นผู้แจ้งความประสงค์ขอย้ายจึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ขอควรได้รับทราบเพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตน แต่การเปิดเผยคะแนนของผู้สมัครรายอื่น คือผู้เข้ารับการคัดเลือกลำดับที่ ๒ ที่ไม่ได้รับการพิจารณาให้ย้าย เปิดไป รู้ไปก็ไม่เป็นประโยชน์จะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร จึงให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเปิดเผยผลคะแนนของผู้เข้ารับการคัดเลือกในลำดับที่ ๑ ที่ได้ย้าย และผลคะแนนของนายปกติพร้อมทั้งให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องให้ด้วยทั้งสองรายการ

กรณีนี้หน่วยงานแจ้งว่าผู้ขอต้องมีหนังสือยินยอมมาประกอบการร้องขอตามมาตรา ๒๔ ที่ถูกต้องคือ หน่วยงานผู้ครอบครองข้อมูลข่าวสารเมื่อได้รับคำขอต้องเป็นฝ่ายมีหนังสือแจ้งเจ้าของข้อมูลให้ทำคำคัดค้านไปภายในเวลาที่กำหนดว่าจะคัดค้านหรือไม่ ถ้าไม่ตอบก็ถือว่าอนุญาตจะได้แจ้งผู้ที่มีคำขอให้ทราบ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ขอให้ถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการครับ ติดต่อเพิ่มเติมได้ที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๑๓๔/๒๕๖๐)

รู้สิทธิของตัวเอง

เรื่องนี้ประชาชนใช้สิทธิการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น ตรวจสอบผู้บริหารท้องถิ่น ตามสิทธิที่มีตามรัฐธรรมนูญเลยครับ โดยอาศัยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีขั้นตอนอย่างไร ดูเรื่องนี้เลยครับ

นายแบนมีหนังสือไปถึงอำเภอ ต เพื่อขอข้อมูลข่าวสารรายชื่อผู้เข้าซื้อที่ดินถาวรจากผู้ใหญ่บ้าน ใครที่ถูกถาวรครับ ก็ตัวนายแบนนั่นแหละ ไปขอสำเนาเอกสาร ๓ รายการได้แก่ ๑) บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าซื้อที่ดินถาวรจากผู้ใหญ่บ้าน ๒) บัญชีรายชื่อผู้ไปแสดงตนถาวรจากผู้ใหญ่บ้าน และ ๓) เอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของผู้เข้าซื้อที่ดินถาวร แต่อำเภอ ต มีหนังสือแจ้งปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่าการเปิดเผยจะเกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในหมู่บ้าน หรืออาจเกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ร้องเรียนตามมาตรา ๑๕ (๔) นายแบนจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร อำเภอ ต ได้มีหนังสือส่งสำเนาเอกสารตามอุทธรณ์ไปให้คณะกรรมการฯ เพื่อประกอบการพิจารณาและชี้แจงเรื่องราวว่า นายแบนเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๖ ต่อมาราษฎรในพื้นที่เข้าซื้อที่ดินถาวรออกจากตำแหน่ง นายอำเภอได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบยืนยันรายชื่อราษฎรที่เข้าซื้อที่ดินจำนวน ๒๔๔ คน เกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน นายอำเภอจึงมีคำสั่งให้นายแบนพ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน นายแบนจึงมีหนังสือขอข้อมูลข่าวสาร และอำเภอมีหนังสือแจ้งปฏิเสธด้วยเหตุผลดังกล่าวแล้ว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเอกสารไปทีละรายการแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าซื้อที่ดินถาวรจากผู้ใหญ่บ้าน อำเภอได้ประกาศโดยเปิดเผยแก่ราษฎร และเป็นข้อมูลข่าวสารที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามปกติของหน่วยงานราชการ จึงเปิดเผยได้ แต่ในบัญชีรายชื่อนี้มีข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ด้วยคือหมายเลขประจำตัวประชาชน และวัน เดือน ปีเกิด จึงเห็นสมควรให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนี้ โดยปกปิดข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ บัญชีรายชื่อผู้ใช้สิทธิถาวร และข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ เอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้ที่เข้าซื้อที่ดินถาวร ประกอบด้วยหนังสือร้องเรียน และผลการตรวจสอบรายชื่อของอำเภอ แม้คณะกรรมการวินิจฉัยฯ จะเห็นว่านายแบนเป็นผู้มีส่วนได้เสียเพราะถูกร้องเรียนให้พ้นจากตำแหน่ง แต่การเปิดเผยทั้งรายการที่ ๒ และ รายการที่ ๓ นี้ ก็เป็นไปตามเหตุผลของอำเภอที่อาจเกิดความไม่สงบเรียบร้อย และอันตรายต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดตามมาตรา ๑๕ (๔) จึงเห็นสมควรไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารในส่วนนี้แก่นายแบน

ผู้ร้องเรียนจะได้รับการคุ้มครองตามระเบียบอย่างที่สุดครับ เพื่อใช้สิทธิได้อย่างสบายใจ มีส่วนร่วมในการบริหารงานของท้องถิ่น เป็นหูเป็นตาให้หน่วยงานของรัฐต่อไป มีข้อสงสัยติดต่อหาหรือได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th “ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ”

วีระเชษฐ์ จรรยากุล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ผมทำถูกต้องแล้วครับ

เรื่องนี้ใครที่ได้รับคำสั่งให้เป็นกรรมการในเรื่องใดก็ตาม ท่านต้องศึกษาระเบียบ หนังสือสั่งการ ที่มีในเรื่องนั้นให้รอบคอบ ครบถ้วนนะครับ

นายบอลได้มีหนังสือถึงเทศบาลตำบลบ้านกลางเพื่อขอสำเนาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจ่ายเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ (โบนัส) คือ หนังสือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ที่มีถึงเทศบาลตำบลบ้านกลางในเรื่องนี้ และเอกสารการชี้แจงของเทศบาลตำบลบ้านกลางที่ชี้แจงสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวน ๒ รายการ แต่เทศบาลตำบลบ้านกลางมีหนังสือแจ้งปฏิเสธว่าเอกสารทั้งสองเรื่องหากเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ เป็นความเห็นของหน่วยงานของรัฐ อยู่ระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัด และมีการกำหนดชั้นความลับไว้จึงเปิดเผยไม่ได้ นายบอลจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เทศบาลตำบลบ้านกลางได้มีหนังสือชี้แจงว่า นายบอลต้องใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ภายในสิบห้าวัน แต่นายบอลอุทธรณ์เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สองวัน จึงไม่มีสิทธิอุทธรณ์ ส่วนข้อมูลข่าวสารตามคำขอนั้น เป็นเอกสารภายในหน่วยงานของรัฐที่ สตง. มีความเห็นคำแนะนำในเรื่องการตรวจสอบการเงินของเทศบาลตำบลบ้านกลาง และเทศบาลตำบลบ้านกลางมีหนังสือชี้แจงไปปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบแล้ว เมื่อความเห็นไม่ตรงกันจึงส่งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัย ซึ่งยังไม่ได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย ส่วนนายบอลชี้แจงว่า ที่ต้องขอสำเนาเอกสารก็เนื่องจากตนเองดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลตำบลบ้านกลางเป็นคณะกรรมการพิจารณาเงินรางวัลประจำปี ต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนต่อ สตง. ว่าการจ่ายเงินดังกล่าวไม่เป็นไปตามระเบียบคือนำเงินสะสมมาจ่ายเป็นเงินโบนัส ไม่มีการประชุมตามหลักเกณฑ์ แต่เมื่อตรวจสอบจากหนังสือของการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และหนังสือสำนักงาน กจ. กท. และ ก.อบต. แล้วสามารถนำเงินสะสมมาจ่ายเป็นเงินโบนัสได้ ต่อมาภายหลังจึงมีหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทยห้ามนำเงินสะสมมาจ่ายเป็นเงินโบนัส จึงไม่ผิดหลักเกณฑ์แต่อย่างใด และได้รายงานให้ สตง. ทราบก็ไม่มีการทักท้วง ซึ่งจากการร้องเรียนดังกล่าวเป็นเหตุให้กรรมการและเจ้าหน้าที่ถูกดำเนินการทางวินัยและต้องรับผิดชอบละเมิด ตนเองได้รับผลกระทบจึงขอข้อมูลข่าวสารเพื่อป้องกันคดีต่อศาลปกครองต่อไป ความเป็นมาอยู่ตรงนี้แหละครับ

คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ เห็นว่า ที่หน่วยงานชี้แจงว่านายบอลอุทธรณ์เกินกว่าเวลาที่กฎหมายกำหนด เมื่อตรวจสอบแล้วปรากฏว่าได้อุทธรณ์ภายในสิบเอ็ดวันจึงอุทธรณ์ได้ ส่วนเหตุผลที่แจ้งว่าเปิดเผยไม่ได้เนื่องจากเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) (๓) (๖) นั้น เห็นว่าเป็นข้อมูลการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่เข้าลักษณะมาตรา ๑๕ และแม้จะได้นำมาพิจารณาชั้นความลับไว้ คณะกรรมการวินิจฉัยฯ ก็ยังมีอำนาจที่จะวินิจฉัยให้เปิดเผยได้ จึงวินิจฉัยให้เทศบาลตำบลบ้านกลางเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ให้แก่ผู้อุทธรณ์คือนายบอลต่อไป (ที่ สค ๑๙๓/๒๕๕๕)

บทความ อ. ๒๙/๒๕๖๐

วีระเชษฐ์ จรรยากุล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ทำเอาตกใจ

เกือบได้เรื่องแล้วไง อยู่ดี ๆ มีคนไปแจ้งเบาะแสว่าสาวคนนี้ค้ายาเสพติด มีของกลางเป็นเงิน แต่ไม่มีหลักฐานเป็นยาเสพติด กว่าจะจบเรื่องได้ สะเทือนใจ

นางสาววังเวงครีอยู่มาวันหนึ่งก็ต้องตกอกตกใจ เมื่อสำนักงาน ป.ป.ส. เข้าตรวจค้นรถยนต์ส่วนตัว และค้นบ้านพัก ซึ่งเป็นสำนักงานด้วย โดยแจ้งว่าได้รับหนังสือร้องเรียนจากผู้ใช้นามแฝง แจ้งเบาะแสการค้ายาเสพติดรายใหญ่ในอำเภอแห่งหนึ่ง และเพื่อให้มีหลักฐานครบถ้วน นามแฝงก็ได้ส่งสำเนาภาพถ่ายธนบัตรรวม ๒,๐๐๐ บาทให้ด้วยและแจ้งว่าในวันที่เท่านี้จะมีการซื้อขายเสพติดจากผู้ค้ารายนี้ โดยใช้รถยนต์อะไร หมายเลขทะเบียนอะไร และผู้ค้าจะไปหลบซ่อนตัวที่ไหน ซึ่งตรงกันกับนางสาววังเวง ในวันดังกล่าวเจ้าหน้าที่ได้เข้าปฏิบัติการตรวจค้นรถยนต์ และที่บ้านพักของนางสาววังเวงซึ่งเป็นที่ทำงานด้วยแต่ไม่พบสิ่งผิดกฎหมาย แต่พบเงินในกระเป๋ามีหมายเลขตรงตามทีผู้ร้องเรียนแจ้งไป โดยนางสาววังเวงให้การว่าพบเงินวางอยู่ในรถจึงเก็บไปเข้าใจว่าเป็นเงินของตนเอง นางสาววังเวงและญาติได้ทำหนังสือชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนจากการตรวจสอบประวัติไม่พบว่าเกี่ยวข้องกับยาเสพติด นางสาววังเวงจึงมีหนังสือถึงสำนักงาน ป.ป.ส. ขอสำเนาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือร้องเรียน และหมายเลขโทรศัพท์ที่ส่งหนังสือร้องเรียนไปทางโทรสาร แต่สำนักงาน ป.ป.ส. มีหนังสือแจ้งปฏิเสธว่าเป็นข้อมูลที่มีกฎหมายหรือระเบียบคุ้มครองมิให้เปิดเผย และผู้ให้ข้อมูลไม่ประสงค์ให้นำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น และมีเอกสารแนบท้ายคำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ส. ไม่ให้เปิดเผย นางสาววังเวงจึงมีหนังสือไปอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ สำนักงาน ป.ป.ส. มีหนังสือส่งเอกสารตามอุทธรณ์ให้คณะกรรมการวินิจฉัยฯ เพื่อประกอบการพิจารณา โดยชี้แจงรายละเอียดการปฏิบัติการ และเหตุผลที่แจ้งปฏิเสธไม่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวข้างต้นที่ได้อ่านกันแล้ว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ คือหนังสือแจ้งเบาะแสการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น ลักษณะรถยนต์ บ้านเลขที่ และข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ หมายเลขโทรศัพท์หรือโทรสารที่ส่งหนังสือร้องเรียน ประเด็นนี้นางสาววังเวงเป็นผู้มีส่วนได้เสีย สมควรได้รับทราบข้อมูลเพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตนเอง ในเมื่อหนังสือไม่ระบุชื่อ นามสกุล หมายเลขโทรศัพท์ของผู้แจ้ง และการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามเบาะแสที่ได้รับแจ้งนั้นเสร็จสิ้นแล้ว การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ หรือเกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใดตามมาตรา ๑๕ (๒) และ (๔) จึงให้สำนักงานป.ป.ส. เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นางสาววังเวง

เรื่องนี้เป็นประโยชน์และเป็นตัวอย่างเรื่องใกล้ตัวที่เรานึกไม่ถึงครับ อาจเกิดกับใครก็ได้ หากต้องการเอกสารราชการไปใช้คุ้มครองสิทธิของตนเองแล้วไม่ได้ ขอให้รีบถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการครับ เพราะ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” ติดต่อได้ที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๑๑๖/๒๕๖๐)